

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΩΝ ΡΕΥΜΑΤΩΝ ΔΗΜΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ



ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ

Ο Δήμος Παύλου Μελά, υπό τη δημαρχία του αιμνήστου **Διαμαντή Παπαδόπουλου**, ανταποκρινόμενος στην εθνική και κοινοτική νομοθεσία που επιβάλλει την επεξεργασία του συνόλου των στερεών αποβλήτων πριν από την ταφή τους, ήταν από τους πρώτους δήμους στην Ελλάδα που προχώρησαν στην εκπόνηση ενός Ολοκληρωμένου Σχεδίου Βιώσιμης Διαχείρισης των Στερεών Αποβλήτων στα διοικητικά του όρια, με στόχο τη μείωση των αστικών του απορριμμάτων που οδηγούνται στον ΧΥΤΑ.

ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΑΣ

Οι υπηρεσίες της εταιρίας Epsilon ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ στο πλαίσιο του συγκεκριμένου έργου αφορούσαν στην κατάρτιση ενός Επιχειρησιακού Σχεδίου που θα εξειδικεύεται στη διαχείριση των ΑΣΑ και των ειδικών ρευμάτων αποβλήτων με τρόπο τέτοιο που να διασφαλίζει, αφενός την εναρμόνιση του Δήμου με τους ποσοτικοποιημένους στόχους εκτροπής των κλασμάτων των σύμμεικτων ΑΣΑ από τις συμβατικές μεθόδους τελικής διάθεσης, όπως αυτοί ορίζονται από την κείμενη Κοινοτική και Εθνική νομοθεσία και αφετέρου, να πληροί τις απαιτήσεις σε εξοπλισμό και υποδομές βάσει των όσων ορίζονται στον ΠΕΣΔΑ Κεντρικής Μακεδονίας

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Αντικείμενο του εν λόγω έργου αποτέλεσε η ανάπτυξη των τεχνικών προδιαγραφών και της μεθοδολογικής προσέγγισης που θα έπρεπε να ακολουθηθεί για την εκπόνηση ενός Ολοκληρωμένου Σχεδίου για τη διαχείριση των ΑΣΑ που παράγονται στα διοικητικά όρια του Δήμου Παύλου Μελά.

ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της εργασίας της ομάδας των εμπειρογνομόνων της Epsilon ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, το Ολοκληρωμένο Σχέδιο στηρίχθηκε στις εξής παραμέτρους:

- Στις προτεραιότητες της σχετικής περιβαλλοντικής πολιτικής και νομοθεσίας που είναι με σειρά ιεράρχησης:
 - i. Μείωση των ποσοτήτων και του ρυπαντικού φορτίου των αποβλήτων.
 - ii. Ανάκτηση των υλικών με σκοπό την επαναχρησιμοποίηση ή/και την ανακύκλωσή τους (παραγωγή δευτερογενών υλικών).
 - iii. Αξιοποίηση αποβλήτων για την παραγωγή ενέργειας.
 - iv. Ασφαλή τελική διάθεση σε οργανωμένους χώρους υγειονομικής ταφής.
- Στις προβλεπόμενες πρακτικές, μεθόδους και τεχνολογίες, τόσο σε επίπεδο εξοπλισμού, όσο και σε επίπεδο υποδομών, όπως αυτές προβλέπονται από τον οικείο Περιφερειακό Σχεδιασμό Διαχείρισης Απορριμμάτων (ΠΕΣΔΑ). Για την περίπτωση του Δήμου Παύλου Μελά, οι σχετικές προτεραιότητες υπαγορεύονται από τον ΠΕΣΔΑ Κεντρικής Μακεδονίας.

- Στα ειδικά χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητες της περιοχής (π.χ. γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά, εποχιακές διακυμάνσεις αναφορικά με τις παραγόμενες ποσότητες απορριμμάτων, διαθεσιμότητα χώρων για τη διαχείριση των απορριμμάτων, κλίμακα εξυπηρετούμενων περιοχών, ποιότητα περιβαλλοντικών αποδεκτών, αναγκαιότητα συνεργασίας με άλλους ΟΤΑ κ.ά.).
- Στις τρέχουσες εξελίξεις σε διεθνές επίπεδο σχετικά με τις μεθόδους, τις τεχνικές και τις τεχνολογίες που αναπτύσσονται για την επεξεργασία των στερεών αποβλήτων.
- Στην κείμενη Ευρωπαϊκή και Εθνική νομοθεσία αναφορικά με τους ποσοτικοποιημένους στόχους εκτροπής των επιμέρους κλασμάτων των ΑΣΑ από τις συμβατικές μεθόδους τελικής διάθεσης (π.χ. διάθεση σε ΧΥΤΑ).

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ (ΟΣΔΑ) ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

Με βάση τα παραπάνω, ο Ολοκληρωμένος Σχεδιασμός Διαχείρισης Αποβλήτων (ΟΣΔΑ) του Δήμου Παύλου Μελά περιελάμβανε τα εξής:

Καταγραφή ισχύοντος εθνικού και κοινοτικού νομοθετικού πλαισίου αναφορικά με τη διαχείριση των ΑΣΑ και βάσει αυτού, αποσαφήνιση των σχετικών υποχρεώσεων του Δήμου Παύλου Μελά.

Στο πλαίσιο αυτό, ελήφθησαν υπόψη τα όσα ορίζονταν στον οικείο ΠΕΣΔΑ (ΠΕΣΔΑ Κεντρικής Μακεδονίας) αναφορικά με την ανάπτυξη δράσεων και μονάδων διαχείρισης ΑΣΑ για την περιοχή μελέτης.

Προσδιορισμός του κανονιστικού πλαισίου λειτουργίας των φορέων που ήταν θεσμικά επιφορτισμένοι με τη διαχείριση των ΑΣΑ στην περιοχή μελέτης.

Η αποτύπωση του κανονιστικού πλαισίου λειτουργίας επεκτάθηκε σε όλο το φάσμα των φορέων διαχείρισης (δημόσιος και ιδιωτικός τομέας).

Πλήρης αποτύπωση και ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης αναφορικά με το φυσικό και ανθρωπογενές – οικιστικό περιβάλλον της περιοχής μελέτης.

Η διαδικασία ανάλυσης, μεταξύ άλλων, περιλάμβανε ταυτοποίηση των ιδιαίτερων χωροταξικών και τοπογραφικών χαρακτηριστικών για το σύνολο των Δημοτικών Ενοτήτων του Δήμου Παύλου Μελά.

Καταγραφή και ανάλυση των ποιοτικών και ποσοτικών χαρακτηριστικών των παραγόμενων αποβλήτων.

Η εν λόγω εργασία περιελάμβανε:

- Ποιοτικό και ποσοτικό προσδιορισμό των ΑΣΑ.
- Ποιοτικό και ποσοτικό προσδιορισμό ειδικών ρευμάτων αποβλήτων προκειμένου κα ταυτοποιηθούν τα υλικά – στόχοι και οι αντίστοιχες ποσότητες αποβλήτων που προέρχονταν από βιομηχανικές – βιοτεχνικές δραστηριότητες και προσομοίαζαν σε υλικά – στόχους των ΑΣΑ.
- Ταυτοποίηση παραμέτρων ικανών να μεταβάλλουν σε μελλοντική βάση ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά των αποβλήτων (π.χ. μελλοντικές τάσεις, εποχιακές διακυμάνσεις κ.ά.).

Υπολογισμοί αναφορικά με τον προσδιορισμό των ποσοτικοποιημένων στόχων που έπρεπε να επιτευχθούν σε βραχυπρόθεσμη, μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη βάση προκειμένου να υπήρχε πλήρης ευθυγράμμιση με τους αντίστοιχους ποσοτικοποιημένους στόχους που ορίζονταν από την κείμενη κοινοτική νομοθεσία.

Η επίτευξη των στόχων αυτών αφορούσε τόσο στα ΑΣΑ, όσο και σε ρεύματα αποβλήτων βιομηχανικών – βιοτεχνικών δραστηριοτήτων που προσομοίαζαν σε ορισμένα εκ των υλικών – στόχων των ΑΣΑ.

Πλήρης αποτύπωση και ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης αναφορικά με τις μεθόδους και τεχνολογίες διαχείρισης των ΑΣΑ στην περιοχή μελέτης.

Η εν λόγω καταγραφή περιελάμβανε το σύνολο των παραμέτρων που χαρακτηρίζουν κάθε σχετική εγκατάσταση διαχείρισης ΑΣΑ (δυναμικότητα, οικονομοτεχνικά στοιχεία κ.ά.), αν υπήρχε. Επιπλέον, θα πραγματοποιούταν εκτίμηση των προβλημάτων και των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τις εφαρμοζόμενες πρακτικές και τεχνολογίες.



Καταγραφή και αξιολόγηση των υφιστάμενων πρακτικών συλλογής των απορριμμάτων και ανάπτυξη εισηγήσεων για βελτιστοποίησή τους.

Στο πλαίσιο αυτό θα πραγματοποιούσαν καταγραφή των αποστάσεων, του χρόνου και της ενεργειακής κατανάλωσης αναφορικά με τα δρομολόγια (routing) των απορριμματοφόρων προς την κατεύθυνση βελτιστοποίησης των αντίστοιχων παραμέτρων.

Ανάπτυξη συστημάτων ανάκτησης υλικών που περιέχονταν στα απόβλητα με σκοπό την ανακύκλωση ή/και την επαναχρησιμοποίησή τους, στα πλαίσια εφαρμογής των προτεραιοτήτων της σχετικής Κοινοτικής και Εθνικής νομοθεσίας (Οδηγία – Πλαίσιο 2006/12/ΕΚ για τα Απόβλητα, ΚΥΑ 114218/1997 (ΦΕΚ 1016 Β) 'Κατάρτιση Πλαισίου Προδιαγραφών και Γενικών Προγραμμάτων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων' και ΚΥΑ 50910/2727/2003 (ΦΕΚ 1909 Β) 'Μέτρα και Όροι για τη Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης').

Τα υλικά που μπορούν να ανακτηθούν είναι χαρτί, γυαλί, σιδηρούχα και μη σιδηρούχα μέταλλα και πλαστικά. Σύμφωνα με το άρθρο 24 του Νόμου 2939/2001, την ευθύνη για το σχεδιασμό, την την εφαρμογή και το συντονισμό των δραστηριοτήτων για την ανάκτηση υλικών σε κεντρικό επίπεδο έχει ο 'Εθνικός Οργανισμός Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων – Ε.Ο.Ε.Δ.Σ.Α.Π.'.

Προώθηση ολοκληρωμένων συστημάτων με στόχο την επίτευξη των ποσοτικών στόχων που έθετε η ΚΥΑ 29407/3508/2002 (ΦΕΚ 1572 Β) 'Μέτρα και Όροι για την Υγειονομική Ταφή των Αποβλήτων' η οποία εναρμονίζει την Οδηγία 1999/31/ΕΚ περί υγειονομικής ταφής.

Προώθηση τεχνολογιών αιχμής, στα πλαίσια εφαρμογής της σύγχρονης τάσης για παραγωγή ενέργειας (wasteto energy technologies), όπως προέβλεπε και η Οδηγία – Πλαίσιο 2006/12/ΕΚ για τα Απόβλητα.

Εφαρμογή πρακτικών ασφαλούς τελικής διάθεσης των υπολειμμάτων που προκύπτουν από τις εφαρμοζόμενες τεχνολογίες διαχείρισης των αποβλήτων, σε εγκεκριμένους χώρους υγειονομικής ταφής.

Χρονικός προγραμματισμός του σχεδίου μετάβασης αναφορικά με την βαθμιαία εφαρμογή του ολοκληρωμένου σχεδιασμού διαχείρισης ΑΣΑ στην περιοχή μελέτης, με έμφαση στην εφαρμογή προγραμμάτων ΔσΠ.

Ο εν λόγω προγραμματισμός θα περιελάμβανε σαφή προσδιορισμό του χρονικού ορίζοντα εφαρμογής και του περιεχομένου τόσο για το μεταβατικό, όσο και για το τελικό στάδιο εφαρμογής του σχεδιασμού.

Ανάλυση διαφορών μεταξύ της υφιστάμενης κατάστασης διαχείρισης των ΑΣΑ στην περιοχή παρέμβασης και των όσων σχετικών προβλέπονται από τον οικείο ΠΕΣΔΑ.

Η ανάλυση διαφορών θα κατέδειχνε τις δράσεις εκείνες που έπρεπε να υλοποιηθούν ενόψει της επόμενης προγραμματικής περιόδου, προκειμένου ο Δήμος Παύλου Μελά να ήταν πλήρως ευθυγραμμισμένος με τις απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας και του Εθνικού Σχεδιασμού διαχείρισης ΑΣΑ σε επίπεδο εξοπλισμού και υποδομών διαχείρισης ΑΣΑ.